

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre . . . . 4 kor.
Negyedévre . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill.

Megjelenik minden
vasárnap.

Telefon szám: 15

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Zárda-utca
17. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendő.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelma*
Károly könyvkereskedő
vállalván magára, az előfize-
tések, nyilttér- és hirdetési
díjak és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások ide
intézendők.

Bizonytalanság.

A zökkenőkön mintha túl volnánk. A függetlenségi párt hozzájárult — vezérei befolyására — az egy szakaszos javaslat elfogadásához, mire az már a Ház elé is került és szerda óta már tárgyalja is a képviselőház.

A sietség ime nem ördögösség. Az akarat ha szárnya alá nyul, gyorsan röpi azt a cél felé. Ez jól van így. Ha már ehhez a kényszer eszközhöz kellett nyulni és elkerülése lehető nem volt, essünk túl mentül hamarabb rajta, ezen a keserű orvosságon, mely okvetlenül meg fogja feküdni az alkotmányosság gyomrát.

Az ember szinte türelmetlenül várja a fejleményeket, a jövő eshetőségeit izgulva latolgatja, noha

még tető alá sincs hozva a kiegyezés.

Az ország most már nem erre kíváncsi. A kiegyezéssel már csak megbarátkozott volna, de türelmetlenül néz elébe annak a jövőnek, amelyben a nemzeti állam kiépítésének nagy feladata vár a megoldásra.

A nemzet már szeretné, ha túl volna az átmeneti időn. Azon túl kell esni, azon túl akar esni mielőbb, mert egyszer megtette, hogy az uralkodója kedvéért példátlanul nagy mértéken gyakorolta az önmegtartóztatás erényét, de most azután tudni is szeretné, mit ért vele. Megérdemelte-e a nagy önmegtartóztatást a várható eredmény, avagy az átmenet megint csak oda visz vissza, ahonnan kiindultunk.

A nemzet nem szeretne „eben

gubát cserélni.“ Ahogy eljutott az átmeneti időszak végére, be kell következnie a „vagy—vagy“-nak. Vagy ott leszünk-e, ahol a mádi zsidó, vagy a nemzeti fejlődés békes és áldásos korszaka elé jutunk, amely késő századok alapvető munkáját van hivatva létesíteni.

E kérdés hozza ma izgalomba a politikáról, a jövőről gondolkodó lelkiismeretet. E bizonytalan jövő hajtja a kedélyeket a gyors cselekvés ösztönzésére, hogy mentül előbb eljusson az ország a határmesgyére, melyhez elérve tisztán láthatandja, van-e módja a nemzet és a trón közös megérthetésének, avagy új harcok, új küzdelmek várnak reá végtelenül, megszakítás nélkül.

Mert lássunk minél előbb tisztán: az eke szarvát fogjuk-e meg, avagy ragadjuk meg — a kardot,

T Á R G A.

Egy délutáni teán.

Irta: Lehel Iván.

Egyik hölgy klubnak a szezonban első öt órai teájára gyülekezik a közönség. Két hölgy találkozik a lépcsőházban. Egyik magas, jó alak, már hervadt arc 46 éves, drága prém gallér és karmantyúval, megszólal:

— A liftre éppen várunk kellene, pedig itt hideg van, talán felmegyünk, hisz csak az első emelet. Másik hölgy alacsony, karcsu 40 éves, könnyed léptekkel, koránál fiatalabbnak látszik:

— Oh én a harmadikra is szivesebben megyek gyalog, ez jó gyakorlat a köszvény ellen.

— Sokszor láttam már nagysádot itt a klubban, azért mertem is megszólítani. Ma olyan egyedül jöttem, pedig a férjem el szokott kísélni, ma nem ért rá. Nem tudom jól öltözködtem-e, csak egyszerű toálettben jöttem; ma talán diszesebben jönnek a hölgyek, mivel ismerkedési délután van?

— Ilyen teára mindig jól öltözik az ember, lesznek utca ruhában és lesznek zsúr toálettben, de kit zseniroz az? Nem kedvelem a délutáni kiöltözködést.

— Az igaz, feketében mindig meg lehet jelenni. Na itt is vagyunk! Mennyien vannak már a rubatárnál. Letegyük a felöltőt? Kérem most már ismerkedjünk egészen; Karvas Oszkárné vagyok.

— Én pedig Derencsi Jenőné.

Karvasné: Derencsi? Annyit hal-

lottam ezt a nevet, Budán sok Derencsi van úgy-e?

Derencsiné: Sokszor kérdeztek már, de én egyet sem ismerek, nem is rokonaim.

Darvasné: (Egy ékszerekkel ékeskedő, fekete selyembe öltözött idősebb hölgyet meglát) Ah, te is itt vagy, ez szép, nem is tudtam, hogy te is tag vagy.

Hölgy: Hogyne! És ma meg kell nénem a két klub fuziója után, hogyan fest a társaság s mivel ismerkedünk, mutass be.

Karvasné: Kedves barátom Neybergné, — Derencsiné. Tudod azt nézem, hogyan öltözködtek a hölgyek, mert én csak utca ruhában jöttem, de még odább megyek, a férjemmel van találkozóm a kávéházban s azért nem csináltam toálettet.

Neybergné: Én is csak egyszerűen jöttem. De itt hideg van, ne tedd le a boádat. Menjünk be már mások is mennek. Ejnye, az első teremben még fel sem gyűjtöttak.

Derencsiné: Nagyon pontosak voltunk, ez felesleges jó tulajdonság Budapesten, mert a társaság rendszeren egy órával később érkezik a kitűzött időnél.

Karvasné: Az igaz, pedig én is pontos szoktam lenni; no de ülünk le és nézzük az érkezőket. Ugy látom, mások is utca ruhában jöttek. Mennyi nagy kalap! Én csak kis kalapot tettem, van nagy kalapom is nem túlságos nagy, mert ahhoz Váci-utcai lokni is kell és azt nem szeretem.

Derencsiné: Bizony nagy merész ség mai nap kis kalappal megjelenni valahol, de én merem ezt az ódsíságot s még nem is vettem nagyobbat.

Karvasné: Ni, Kallós festő felesége, érdekes francia asszony, de mindig tőri a magyar nyelvet és fessen öltözik, pedig már fiatal ember fia van Dallosné is itt van, milyen jól tartja magát! Az édes anyám barátja volt. Én ugyanis Cseke leány vagyok, az atyám kuriai bíró volt, nem ismeri a nevet?

Derencsiné: (Mosolyogva nézi szomszédnőjét, ki alig látszik fiatalabbnak az anyja barátjánál.) De igen, emlékszem még leánykoromból a nevére, egy Cseke leány Zalába ment férjhez.

Karvasné: Azok csak távoli rokonok, de azoknak az atyja is kuriai bíró volt.

Derencsiné: Dallosnét nem ismerem, de tudományos előadásokon és a műtárlatokon rendszeren találkozunk. Ugy látszik érdeklődik minden iránt, a leánya pedig igen elmés, kitűnő megfigyelésre való tárcákat ír.

Karvasné: Oh az egy érdekes asszony, már 14 éve özvegy, csak négy hónapig élt az ura, de gazdag volt s az asszony nem ment többet férjhez. Jó estét doktor! Maga is eljött?

Doktor: 34 éves alacsony, szőke igénytelen vonásokkal. Kezeit csokolom, de régen láttam nagyságos asszonyt.

Karvasné: Nem voltam itthon, most jöttem meg Abbáziából, ott voltunk két hónapig, a nyáron két hónapig a Tátrában, a télen pedig elmegyünk a Riviérára. Várjon bemutatnom itt a hölgyeknek. Dr. Bácski, budai orvos.

Derencsiné: Ugy látszik az orvosoknak van legtöbb bátorságuk ennyi

Krónika a hétről.

Az egyszakaszos javaslatot tárgyalja szerda óta a képviselőház. Maga Kossuth Ferenc kezdte meg a vitát és kifejtette azokat az érveket, amelyek szükségessé teszik a rendkívüli intézkedést. A függetlenségi párt vezére után Polónyi Géza emelkedett szólásra és bár kijelentette, hogy a javaslat megobstruálására nem gondol, három óras beszédet mondott a javaslat ellen. A volt igazságügyminiszter az ő ismert ravaszágával kellemetlenkedett a kormánynak és a függetlenségi pártnak, de — legalább egyelőre — hatástalanul.

Sorompóba szállott csütörtökön ugyancsak a javaslat ellen Bánffy Dezső báró is Tárnyilagos kritikáját, mely oda lukadt ki, hogy a javaslat amellett, hogy alkotmányellenes, felesleges is, mert a statusquó fennmarad Ausztriával a kiegyezés megkötése nélkül is. Így folyik az egyszakaszos javaslat tárgyalása; meddig tart? lesz-e belőle törvény az esztendő végére? ez a nagy talány!

*

A politika rejtelmes eseményeiből gyakorta bukkannak elő meglepetések, olyanok is, melyek a dolgok ismert állása mellett megmagyarázhatatlanok. Ilyen meglepetés esett a képviselőház csütörtöki ülésén. Lukáciu László beszélt, az ismert, börtönviselt nemzetiizgató. Az egyszakaszos javaslatához szólt hozzá. Persze, eltért a tárgytól, az elnök figyelmeztette kétszer is, hogy maradjon a tárgynál, mert különben megvonja tőle a szót. De Lukáciu továbbra is eltért a tárgytól és az elnök mégsem vonta el tőle a szót. Közben ugyanezen az ülésen megjelenik minden baj és egyetlen tiltakozó hang esése nélkül Vajda Sándor (van-e, ki e nevet nem ismeri?) és a t. Ház sem nem zúg, sem nem verekszik. Mi ez?

asszony között megjelenni, hat férfi van az egész teremben s közülük három fiatal orvos. Nem hiába az asszonyok a legjobb patientsék.

Karvasné: A doktor különben sokoldalú tehetség, nagy zenesz, festő s nagy művészetet kedvelő.

Derecsiné: Na akkor kezethoghatunk, nekem is kedves minden művészet s magam is tervezek, festegetek.

Karvasné: Igazán és rá ér ilyen dolgokra? Én nem jutok semmihez, pedig csak ketten vagyunk a férjemmel, nincs családunk, de engem úgy elfoglal a háztartás; csak délutáni órákban vagyok szabad, ilyenkor az ismerőseimet látogatom.

Neybergné: (Eddig másokkal társalgott.) Na én is úgy el vagyok foglalva, gondolhatod nálunk a vagyont is én kezellem. A férjem ezzel nem vesződik. Mind az öt háznak én magam vagyok a gondnoka!

Derecsiné: Ez a mai lakberek mellett egészen kellemes és hálás időtöltés lehet! Magam is szívesen beállnék budapesti házigazdának. Állítólag 15 percentet hoz most egy ház.

Neybergné: Ne higgye, szó sincs róla! Alig négyet, a sok adó és kellemetlenség. Rettenetes teher. Alig jutok egyébhez.

Karvasné: Nekünk csak egy házuk van, de az is elég gondot ad. (Derecsinéhez és Bácskihoz.) Elmondom maguknak barátom regényét. Az ő apja a kuriai bíró volt. Első férje író volt, sokáig jól éltek, de egyszer letelepedett a fővárosban a férjnek egy régi jó barátja és elcsá-

Paktum! Paktum a nemzetiségekkel! Annak látszik. De reméljük, hogy e paktumnak (ha van ilyen!) árát nem a nemzeti érdekek elhanyagolásával fizeti meg a nemzet.

A város közgyűlése.

Ritkán szokott annyi városatyja megjelenni a városi közgyűlés termében, mint nov. 23-án megtartott rendkívüli közgyűlésen megjelent. A karzat is tele volt érdeklődőkkel, mert a vízmű költségvetésének meghamisítási ügye volt napirendre tűzve.

Németh István polgármester az ülést megnyitva, felolvassa a hamisításról s a bűnügyi vizsgálat megindításáról az alispánhoz, mint felettes hatóságához tett jelentését annak hangsúlyozásával, hogy az 1905. évben kiderített hamisításból eddig a városnak károsodása nem volt.

A tanács javasolja, hogy a polgármester jelentése addig, míg a bűnügyi vizsgálat befejezést nem nyer s a vízmű építési költségek elszámolására sor nem kerül, azzal vételessé tudomásul, hogy az ügy állásáról időről-időre jelentés tétessék.

Dr. Zánkay Gusztáv támadja azon mulasztást, hogy a tisztikar gondatlansága miatt a hamisítás megtörténhetett s rosszalás nyilvánítását hozza javaslatba.

Vörös Nándor ugyancsak mulasztás miatt támadja a tisztikart, majd a tárgytól eltérve nehézményezi, hogy tőle oly vizdíjat akarnak beszédelni, melyet már lefizetett. A tisztikar felfüggesztését indítványozta.

Dr. Simon Daniel kizárólag a polgármestert támadta, Zánkay rosszalási indítványát bizalmatlansági javaslattal egészítve ki.

Hagelman Károly erélyesen elítélte a személyeskedő támadásokat, melyek most már nem csupán a sajtó egy részében, de a képviselőtestületben is látra kaptak s mint e városnak egyik legrégebbi önálló polgára és adózója, az ily eljárásokat helyteleníti.

Bien Dávid a Vörös és Simon indítványát komédiás indítványnak nevezte, mely miatt elnök rendreutasította, egyébként dr. Berger Samuval egy nézetben volt a

bitotta az asszonyt, pedig már nem volt fiatal, de ez az asszony csupa eszpi! El akart válni az urától, mikor az hirtelen megbetegedett és meghalt; ő pedig hozzá ment a másikhoz.

Bácski: Egy udvarias férj volt, kitért az utból, nem is gondolta az ember némely hölgyről, hogy milyen érdekes mulja van.

Derecsiné: Ja a szellemes asszonyok öszülő hajjal is lekötnek — vagy doktor ur a fiatalokra szavaz szellem nélkül is?

Darvasné: Ismerem Jól a doktort, ő már nyakig megunta a szép asszonyokat és többre becsüli az eszeseket.

Derecsiné: Az orvosok rendszeren kedveltjei az asszonyoknak, kivált ha türelemmel hallgatják, hogy tele panaszkodják a fülüket. Én mint természettudósokat kedvelem őket és sokat olvasok tőlük.

Bácski: Az én műveimet is ismeri asszonyom?

Derecsiné: Nem. Miről irt?

Bácski: De kérem tőlem már sok könyv jelent meg, a »Napkura« is tőlem való. Külföldön is az én »Napkurám«-at fogadták el. Legközelebb küldök nagyságos asszonynak egy példányt. Persze nálunk csak a német sarlatánokat olvassák.

Karvasné: Én igazán nem érek rá tudományos olvasmányokra. Ez sok időt igényel.

Derecsiné: Nekem mindenre jut időm, csak ketten vagyunk a fiammal s

tekintetben, hogy fejlődő városunk ügyeit 12 év óta teljes elismeréssel kezelő és vezető polgármesternek a hamisítás tényeinek ismerése nélkül annál kevésbé szavazunk akár bizalmatlanságot, akár rosszalást, mert a város sem károsodott.

Dr. Rusa Ernő úgy értelmezi Zánkay javaslatát, hogy abban csupán a hamisítás megtörténte bárkinek személye érintése nélkül rosszalatik. Mit Zánkay maga igazolt is.

A folytonos izgatott közbekiabálások és további felszólalások után a szavazás elrendeltetvén, a többség a tanács javaslatát fogadta el, melyért a polgármester köszönetét fejezte ki. Ezután a karzat teljesen kiürült, a képviselők többsége is eltávozott, pedig nagyon érdekes a honvédelmi miniszter azon leirata, mely szerint azt, hogy elvigye-e Kaposvárról Fiuméba a honvédséget? majd csak azután gondolja meg; a melyre képviselőtestület határozata az, hogy felkéri a vármegyét, főispánt, összes somogyi képviselőket, hogy ez ügyben Budapestre felmenendő küldöttséget csatlakozásukkal támogassák.

A vasuti üzletvezetőségnek Kaposvárra leendő áthelyezésére sincs sok kilátásunk.

A közbiztonság átalakítása és kibővítése iránt akkor fog határozat hozatni, ha előbb az érdekeltek és szakértők nyilatkoznak.

Az Eszterházy-utcában fekvő városi ingatlan 8000 koronáért és 74 □-öl földért özv. Pfisterer Lajosnének eladatott.

A tűzoltó testület 1908. évi költségvetése s a szinkör tűzcsapjának szerelési költsége kiutaltatott; a városházi épület gondozása és tisztántartására egy állandó bennlakó szolgál állás nem szerveztetett.

Az ülés első tárgya 3-5-ig, a többi félóráig tartott és félhatkor a polgármester a gyűlést berekesztette.

H I R E K.

— A vármegyei választások. Az ujonnan megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok igazolását december 5-én ejti meg a vármegyei igazoló választmány.

— Vasutátvétel. A mocsolád—siófoki vasut átvétele végleg megtörtént. A kiküldött

míg ő az egyetemre jár, nekem is ki kell tölteni a napot.

Neybergné: Lehetetlen, ilyen fiatal asszonynak már olyan nagy fia van!

Bácski: Asszonyom, csak egyetlen fia van? Ha tudtam, hogy jövődöbelim egyetlen fiával ajándékoz meg, azonnal megnősülnék.

Derecsiné: Nem lehet ezt az ön napkurájával elérni?

Karvasné: Végre itt a tea, legalább megmelegsünk, megérkezett az elnök is, — ugyancsak későn — micsoda bársony toálett!

Bácski: (Derecsinéhez.) Parancsol rumot?

Derecsiné: Köszönöm, anti alkoholista vagyok.

Bácski: Kérem az nem ér semmit, a mi életmódunk mellett szükségünk van az alkohol gyengén izgató hatására.

Derecsiné: Én egészen jól nélkülözöm az alkoholt. Ott a másik asztaltól régi ismerőseim hívnak, velük is elfogyasztok egy csésze rum nélküli teát. Hölgyeim örültem társaságuknak — a viszontlátásra.

Karvasné: Jöjjön el gyakrabban, hogy találkozzunk.

Neybergné: (Utána néz.) Milyen fess asszony még és nem ment másodsor férjhez.

Bácski: Csodálom, hogy nem olvasta a könyvem. Kezeit csókolom — el kell mennem, még egy betegem vár.

Karvasné: Én is megyek, vár az uram

bizottság a pályatest építésénél annak idején némely észrevételt támasztott; ezeket most már eloszlatták s így a végleges átvételt mi sem hátráltatta.

— **Felemelt uti átalány** A járási közigazgatási tisztviselők régi panaszán segített némileg a belügyi kormány. Felemelte a főszolgabírók uti átalányát és e célból a jövő évi költségvetésbe megfelelő összeget vett fel. Ezen intézkedés egy régi és jogosult panaszt orvosol, mert a főszolgabírók eddigi uti átalányukra kénytelenek voltak ráfizetni.

— **Kereskedők zárórája.** Napok óta szenvedélyes tanácskozások folytak a helybeli kereskedők és alkalmazottjaik megbizottjai közt a záróra miatt. A kereskedők legnagyobb része a 7 órai záróra mellett foglalt állást, de a fűszer- és csemegekereskedők a 8 órai zárórához ragaszkodtak. Az ellentétek nehezen voltak elsimíthatók, míg végre csütörtökön este létrejött a megegyezés, mely a következő: a nyitás ideje nincs korlátozva; az egységes záróra minden kaposvári üzletre esti fél 8 óra, de a kiskereskedők akármeddig nyitva tarthatják üzleteiket. A karácsonyi szünet (december 15-től január 1-ig) alatt azonban az összes kereskedők hárommeddig nyitva tarthatják üzleteiket.

— **A Curia volt elnöke meghalt.** Szabó Miklós, a magyar kir. Curia nyugalmazott elnöke f. hó 28-án Budapesten meghalt. A hazai jogtudományt súlyos veszteség érte e halállal és a magyar bírói kar egyik általánosan tisztelt és becsült tagját gyászolja az elhunytban, aki húsz éven át töltötte be a legfőbb magyar bíróság elnöki tisztét. Szabó Miklós 1821-ben született Nárában (Vas megye) birtokos nemes családból. A középiskoláit Szombathelyen, a jogot Pesten végezte és 1842-ben ügyvéd lett. 1845-ben a magyar királyi kancelláriánál dolgozott, a szabadságharc után pedig ismét Szombathelyen folytatta ügyvédi működését több főúri uradalom ügyésze lett. 1867-ben Horváth Boldizsár az igazságügyminisztériumba hívta meg államtitkárnak és ugyanekkor a községi kerület képviselőjének választotta. 1871-ben a királyi tabla elnöke, majd a Curia másod-elnöke lett és ekkor meghívást kapott a főrendiházba is. 1888-ban került a Curia elnöki székébe. A király a Lipótrend középkeresztjével és nagykeresztjével tüntette ki. Az ezredéves ünnepélyek során a budapesti és kolozsvári egyetemek tiszteletbeli jogtudorrá avaták fel.

— **Képviselőválasztás.** Gaál Gaszton, a lengyeltóti választókerület képviselőjelöltje kerülete összes nagyobb községeit meglátogatta, hogy programbeszédjét elmondja. Választói mindenütt nagy lelkesedéssel fogadták s bizalmukról biztosították a népszerű képviselőjelöltet. Gaál Gaszton ellenjelölt nélkül áll s holnap lesz az egyhangú választás a kerület székhelyén, Lengyeltótiiban.

— **A vármegyei alapítványok.** Somogyvármegyénél több, részint megyei tulajdonú képező alapítvány van kezelés alatt. A belügyminiszter a napokban felhívta a vármegyét, hogy a tulajdonát képező és kezelése alatt álló alapítványok átlagáról s azok pénzkészleteiről terjesszen fel részletes kimutatást.

— **Már a tej is!** Drágul minden. A hus, a fa, a szén, az élelmiszerek és decembertől kezdve a tej is. Az embernek igazán csodálkoznia kell e jelenségen. Pár év előtt, a mikor még nem volt a tejtermékek értékesítésére alakult annyi sok szövetkezet, olcsó volt a tej; most pedig az ily célú szövetkezetek száma egyre nő, drágul a tej és nemsokára 18 fillérjével fizethetjük literjét. Ideje volna kormányhatósági intézkedésnek, hogy a fogyasztó közönség a folytonos áremelés ellen védve legyen.

— **Negyedszázados tanári jubileum.** Nagy F. Ödön, a kaposvári polgári leányiskola tanára, tanári működésének 25-ik évét e napokban töltötte be, mely alkalommal a polgári leányiskola tanári testülete szívélyes ovációban részesítette a derék tanárt, aki az iskola felállítására alkalmával nevezetett ide ki s azóta folyton és megszakítás nélkül itt működik.

— **Az egyke elleni védekezés érdekében.** Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának mult közgyűlésén Széchenyi Aladar gróf nagyhatalú beszédében megindokolt indítványára elhatározatott, hogy társadalmi uton is követték el minden az egy gyermekrendszer megakadályozása céljából, amely mozgalom vezetésére és intézésére helyi bizottságok szervezendők. E határozat végrehajtása máris folyamatban van. A vármegye alispánja felhívta a főszolgabírókat arra, hogy a járásukban létesítendő helyi bizottságok tagjait ajánljanak megfelelő buzgó egyéneket.

— **Tíz órás képviselőházi ülések.** A képviselők körében új tervet kolportálnak a képviselőház munkaképességének biztosítására. E terv szerint az ülések idejét egyszerűen megkétszereznék, úgy hogy a mostani öt órás tanácskozás helyett tíz órás ülések volnának.

— **A horvátok és a kiegyezés.** A horvát képviselők egy része hazautazott Zágrábba, hogy a horvát országgyűlés összehívásának a horvát közvéleményre gyakorolt hatásáról a zágrábi politika körök vélekedéséről tájékozódják. A horvátok kedden jönnek vissza Budapestre. A hét szerdáján a horvát szerb koalíció Budapesten értekezletet tart, amilyen határozni fog arról, hogy a kiegyezési törvényjavaslattal szemben milyen álláspontot foglaljon el s milyen előkészületeket tegyen a horvát országgyűlés egybehívása és feloszlata esetére. Az új unionista párt szervezését — amint Zágrábból jelentik — Rauch Pál báró vezeti s azt hiszik, rövid idő múlva Rauch báró veszi át a báni székét is.

— **Rákóczi lovasszobor.** Mióta a bujdosó fejedelem halmvai hazai földben pihennek és dicső Rákóczi Ferencünk magyar földben szöhet tovább színes álmait Magyarország nagyságáról, szabadságáról: mind szélesebb és szélesebb körökben nyilvánult a kívánság, hogy a dicső nemzeti fejedelemnek méltó szobrot kell emelnünk. Annyit álmodozott a nemzet erről az ő eszményképéről, aki két évszázadon át pihen idegen hantok alatt, hogy most már általános nemzeti óhajta lett, megörökíteni a hazaszeretet ideálját, a magyar szabadság legdicsőbb harcosát II. Rákóczi Ferencet. Hadd lássuk fényes alakját folyvást szemünk előtt, hadd merítsen a ragyogó példából lelkesedést a csüggedő honfi szív, ihletet a költő, halálmegevetést a szabadság bajnoka.

Mozgalom indult meg egy monumentális lovasszobor alkotása iránt, mely mozgalomnak a legjobb hazafiak állanak az élén. A szobor-alap javára megindult a gyűjtés és gróf Andrássy Gyula védnökségével bizottság alakult, amely az eddig egybegyűlt alap kiegészítésére tárgysorsjátékot rendez. A bizottság díszelnöke Hadik Endre gróf belügyi államtitkár, elnöke Szalay László főispán. Ezeknek a hazafias célú sorsjegyeknek árusítását már megkezdték. Egy sorsjegy ára 1 korona. A főnyeremény negyven ezer korona értékű briliáns ékszer, további nyeremények egy tizezer korona értékű négyüléses automobil vagy egy briliáns női garnitúra, egy hatezer korona értékű teljes vadászfelszerelés, egy ötezer korona értékű könyvszekrény 500 diszkóttal stb. stb. Az összes nyereménytárgyak értéke 90,000 kor.

A bizottság a sorsjegyek terjesztésénél különösen számít a hazafias érzésű magyar hölgyekre, akik bizonyára élénk buzgalommal fognak közreműködni, hogy Zrínyi Ilona fiának szobrot emeljen a hazafias kegyelet. A Rákóczi lovasszobor-bizott-

ság e gyönyörű nyereménytárgyakból kiállítást rendezett, melynek gazdag műipari tárgyai látványosság számba mennek.

A kiállítást mult hó 20-án mutatták be a sajtónak, Budapesten a Royal-szálló külön termében. A bemutatásra megjelent a mozgalom védnöke, Andrássy Gyula gróf belügyminiszter is, továbbá Hadik Endre gróf díszelnök, továbbá Zichy Béla gróf és Thaly Kálmán országgyűlési képviselő.

— **A japánokról most hallgat az egész világ és minden szem Oroszország felé irányul, a hoi a forradalom dühöng.** A japánokat ez előtt buta ázsiai népnek tekintették, pedig már régen felismerhették volna rajtuk, hogy civilizált emberek. Legjobban kitűnt ez abból hogy ők már régen felismerték, hogy a legjobb gyomorerősítő a világon a „Radial-Elixir”, a melyet Kecskeméten gyárt az Első Alföldi gyógyszer r. t.

— **A tolltisztító gép az államok használatában.** Statisztikusok már rég beigazolták, hogy a szappanfogyasztás egyes államokban a kultúrával all szoros összefüggésben. A gőz és villam mai korszakában éppen így lehetne következtetni egyes államok közegészségi viszonyaira a tolltisztító gépek használatából is. Érdekesnek tartottuk a jelenleg használatban levő tolltisztító gépeket összeírni és abból megállapítani, hogy Németországban, a feltaláló hazájában ezidő szerint nem kevesebb, mint 119 tolltisztító gép van használatban. Franciaország 50 tolltisztító gépével a többi államokkal szemben vezet, míg Sweiz 26, Norvégia 22, Bajorország 22, Oroszország 16, Szászország 15, és Magyarország 5 géppel rendelkezik. A városok sorában Brémában 9, Bécsben 2, Budapesten 2, Kolozsváron 1, Nagyszombatban 1 és Kaposváron 1 van felállítva. És mert a mi magyar hazánkban ezen közegészségileg megbecsülhetetlen gép a legkisebb számban, csak 4 városban van használatban, annál nagyobb érdeme Rózsa János vegyészeti gyáro-nak, hogy az ő modern gondolkodása lehetővé tette, hogy a mi szűkebb hazánk, Kaposvár is eme négy város között szerepel. Megelőzve ezzel több sokkal nagyobb várost és előmozdítva egyúttal a mi közegészségi viszonyaink javulását is.

K Ü L F Ö L D.

Az új német nagykövet.

A király Schönbrunnban ünnepies audiencián fogadta Tschirsky ujonnan ki-nevezett német nagykövetet és átvette megbízó levelét. A nagykövet kíséretére rendelt Hoyos Henrik gróf kamarás a nagykövetségi palotából udvari diszfogaton hozta a nagykövetet. A nagykövetség többi tagjai is diszfogaton érkeztek. A szokásos szertartások között nyujtotta át Tschirsky nagykövet ő felségének megbízó okmányát és bemutatta a nagykövetség tagjait.

Zürzavar Montenegroban.

Cettinjéből riasztó hírek érkeznek. A kormánypárt győzelme óta valóságos terrorizmus uralkodik ott. Mindenkit, a ki abba a gyanuba esik, hogy nem támogatja a kormánypártot, üldözöbe veszenek. Tegnapelőtt a cettinjei főtéren a nemzeti partnak hat vezérét, köztük két volt minisztert elfogtak, bilincseket raktak rájuk, a melyeken nehéz vasgolyók voltak és fedezettel börtönbe szállították. A megriadt közönség, ezt látva, szerteszaladt. Hir szerint Milena fejedelemnő fivérét, Vukotics vajdát is letartóztatták és

csak Milena fejedelemnő sürgős kérésére bocsátották ismét szabadon. Az udvari kamarillának akkora befolyása van, hogy még Vukoticsot is képes volt gyanuba keverni. Milena fejedelemnő, a mint mondják, az izgalmak miatt megbetegedett.

Nikita fejedelem trónbeszéde.

Nikita, Montenegro fejedeleme, megint megnyitott egy ujonnan választott szkupstinát (országgyűlést). A csecsemőkorát élő montenegrói parlamentarizmus eddig alig is állott egyébből, mint az egymást követő szkupstinák megnyitásából és szétozlatásából. A fejedelem megnyitó trónbeszédében szóvá is tette azt a sajnálatos, de a Balkánfélszigeten nem egyedül álló jelenséget, hogy a parlamentarizmus Montenegroban nehezen tud meghonosulni és hangsúlyozta, hogy ő azért ajándékozta meg népét parlamentáris alkotmánnyal, hogy mindenki szabadon nyilvánithassa politikai nézetét és a legjobb, legokosabb nézet érvényesülhessen. A trónbeszéd Magyarország, Ausztria és Montenegro viszonyáról szóló részét így ismertetik: »A mi a szomszédos monarchiával való kereskedelmi szerződés megkötését illeti, a trónbeszéd azon reményének ad kifejezést, hogy Montenegro iránt a legjobb szomszédos érzelmeket tápláló ezen hatalommal a kereskedelmi szerződés nemsokára létre fog jönni.

Macedóniai csendélet.

Ismét a bolgár bandák embertelen kegyetlenkedéséről jönnek hírek. Melyek szerint egy bolgár banda Szaloniki vidékén fölgyújtotta Zirozoran favágó-telepet. Az egész kis helyiség elhamvadtt és tizenkét személy, közöttük asszonyok és gyermekek, részint megégett, részint a bolgár banditák által szörnyű kínzások között lemészároltatott.

K ö z g a z d a s á g.

Legerősebb anyagi eszközünk.

A nemzetállamnak gerince, lényege az, hogy a polgár maga a nemzet, melynek gondolkodása, akarata és belső életproceszusa a nemzetet alkotó polgárok milliói, együttvéve mint egységes, erkölcsi személyes létgondolkodásának, akaratának és életproceszusának felel meg.

Ha a polgárt minden egyes gondolkodásában, tettében a nemzet öncélja vezérli, akkor az a nemzet aktiv államalany s mint ilyen életerős fejlődésremindenkoron készen áll. A polgár léte a nemzet léte, a polgár vagyona a nemzet vagyona, melyről az — mint személyes léte fenfartási eszközéről, miként az ember önönmaga rendelkezik.

És ha tovább menve, az állami lét többi ágazatán, a törvényhozásban, kormányzásban, bírskodásban, iparban, kereskedelemben, mezőgazdaságban, szóval minden foglalkozási ágban, minden polgár lelkében a nemzet öntudata él — akkor beszélhetünk igazán nemzetállamról. Hogy ez az idő, bekövetkezzék nálunk; ehhez első kellék az emberek magasabb szellemi fejlődése és tisztultabb erkölcsi felfogása.

Különösen áll ez nálunk az iparnál illetőleg a kisiparnál mely szerencsétlen közjogi helyzetünknel fogva sehogy se tud zöldságra vergődni. Azonban a szellem fejlesz-

tésével, tisztultabb erkölcsi felfogással visszaverni lehet minden erőszakos támadás, mely mindenkép megrontásukra törekszik.

Önálló, fejlett ipar a nemzetnek legerősebb anyagi eszköze, fegyvere, melylyel kulturális céljait megvalósíthatja s ráléphet a szellemi tökélyesedés elérhető legmagasabb fokára. De megjegyezzük, hogy a nemzetállamban minden egyes foglalkozás, ha azzal a nem et öncélja erősödik, egyaránt értékkel bír. Nem győzzük azonban eléggé hangoztatni, hogy Magyarország anyagi és kulturális megerősödésének soha ki nem apadható örök forrását a magyar iparban fogja megtalálni akkor, ha e forrást nem elzárni, hanem megnyitni törekszik.

Évszázadok óta buzog e forrás a nemzet számára. Üdítő hatását — csodálatoskép — nem akarta észrevenni. Pedig érezte, de idegen hatalom ebbeli érzelmét kiölte kebeléből. Akárhogy próbálkozunk takargatni hibáinkat egy folt mégis élesen kiviláglik, melyet a nemzet önmagán ejtett akkor, mikor anyagi erejének legjavát; az iparos osztályt modern rabszolgává tette idegen hatalomnak.

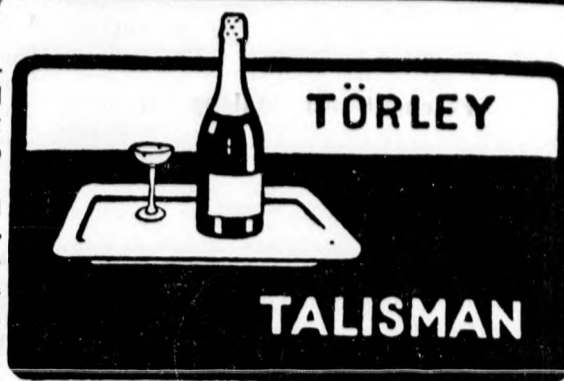
Az ország minden részén megmozdult közvélemény, — mely a magyar ipar iránti kötelességérzet sürgeti, — a magyar parlamentet s kormányt feladatainak komoly véghezvitelére nem egyszer szólította fel.

Az iparos osztály is nem egyszer fordult kitért karokkal a nemzet gyűléshez, a parlamenthez; nem alamizsnáért, hanem köteles támogatásért.

Talán a mostani idők alkalmasak arra, hogy a viszonyok gyökeresen megváltozzanak. Ha a kormány — a mit nem hiszünk — nem nyújt támogatást, az iparos továbbra is önmagára lesz utalva; de eljen benne a nemzeti öntudat, mely előbb-utóbb a boldogulás felé fogja vezetni.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó ágytolltisztító és gőzműfestő intézete

Kaposvárrott, Fő-utca 31. sz.

SAJÁT HÁZÁBAN.

Ajánlja a legujabb gépekkel felszerelt

plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
ruhatisztító és gőzműfestő gyárat,
mely legujabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk háziasszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100%-al növekedik. Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

A NAP és A HIR

a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések leghivebb, legtüzesebb szószólója.

A MAGYAR UJSÁGÍRÁS SZENZÁCIÓI.
A magyar közönség legkedvesebb lapjai. Tessék mutatós számot kérni.

Magyarország legkitünőbb három lapja.

A NAP ujságvállalat lapjai:

A NAP | A HIR

A NAP ujságvállalat esti lapja.

A NAP előfizetési ára:
Egész évre - - 16 K - f.
Félévre - - - - 8 K - f.
Negyedévre - - 4 K - f.
Egy hónapra - 1 K 40 f.

Egy szám mindenütt
2 krajcár.

A NAP ujságvállalat reggeli lapja.

A HIR előfizetési ára:
Egész évre - - 16 K - f.
Félévre - - - - 8 K - f.
Negyedévre - - 4 K - f.
Egy hónapra - 1 K 40 f.

Egy szám mindenütt
2 krajcár.

FIDIBUSZ

A NAP ujságvállalat élclapja.

A FIDIBUSZ előfizetési ára:

Egész évre - - - - 6 K - f. || Negyedévre - - - - 1 K 50 f.
Félévre - - - - - 3 K - f. || Egy hónapra - - - - K 50 f.

Egyes szám mindenütt 5 krajcár.

Aki a „FIDIBUSZ”-ra legalább egy félévre előfizet, ingyen kapja az 1908. évre szóló diszes „FIDIBUSZ NAPTÁRT”-t.

JOHNSTON aratógépeit

kizárólag a magyarországi viszonyoknak megfelelőleg készítve, egyszerű és tökéletes kivitelben, olcsó árban szállítjuk.

Bächer Rudolf és Melichár Ferenc,

a Johnston Harvester Co., Batavia

Magyarországi kizárólagos képviselői

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

Árajánlattal készséggel szolgálnak.

A mezőgazdasági iparrészvénytársaság kaposvári bérlete

eladásra bocsát, kaposvári borpincéjéből 1907. évi termésü, tisztán kezelt, jó minőségű

fehér- és siller borokat

vevő hordóiban átadva.

Közelebbi felvilágosításokkal készséggel szolgál a bérura-
dalom kaposvári központi irodája.

1-3

Hirdetések

jutányos áron felvételnek e lap

kiadóhivatalában.

Nyomdai munkáikat

jutányos áron készít

Hágelman Károly

könyvnyomdája

Kaposvár.

NAGY LAJOS
SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BŐRÖNDŐS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös

üzletemet, melyet helyben, Erzsébet-ut 12. szám alatt (piac-tér) nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok **kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket**, ugyszintén **bőrönd, vadászati és bőr-diszmű árukat.**

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek.

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó, Somogyvármegye szállítója
Kaposvár, Fő-utca 8. (A vármegyeház mellett.)

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Saját műhelyemben legfinomabb honi és külföldi szövetekből mérték után készített

nyári, őszi, téli és tavaszi öltözeteket, papi öltözeteket, egyenruhákat, felöltöket, alkalmi ruhákat

és minden e szakmába vágó ruhákat ajánlok a nagyérdemű közönség figyelmébe. — Huszonhét év óta fennálló üzletem jó hírneve kezeskedik a szolid kiszolgálásról, melyet ezután is kiérdemelni lesz főtörekvésem.

Szives támogatásukat továbbra is kérve

kiváló tisztelettel

MORGOS JÓZSEF

polgári, papi és egyenruha-szabó
Kaposvár, Fő-utca 8.

Eladó ház!

A „Kaposvári Hitelszövetkezet” tulajdonát képező nyolc lakásból álló adómentes új ház és kert Kaposvárott, Fő-utca 111. sz. alatt

szabad kézből eladó.

Venni szándékozók az eladás feltételeiről a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében (Kaposvár, Korona-u. 5. sz.), vagy dr. Rusa Ernő ügyvéd irodájában bármikor tájékozást szerezhetnek.

Iroda áthelyezés!

GOLDBERGER A. V.

cég tisztelettel értesíti m. t. ügyfeleit, hogy **35 év óta fennálló**

hirdetési irodáját

(jelenleg Budapest, IV., Váci-u 20. sz.)

1907. november 10-én

saját házába

Budapest, IV., Molnár-utca 38. sz.

helyezi át.

Hirdetések felvétele a világ összes LAPJAI és NAPTÁRAI részére.

Legközelebb meg fog jelenni a

SOMOGY-KAPOSVÁRI

MAGYAR NÉPNAPTÁR

1908. évre.

KAPHATÓ:

HAGELMAN KÁROLY

könyv- és papirkereskedésében

KAPOSVÁROTT.

Nyomatott Hagelman Károly könyvnyomdájában Kaposvárott.